UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Distractione pignorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

do.impe.do.Ant.in c.j.de iud.vide q̄ no.do.Car.in c.cum de vſu. vide.Ang.in l.nam ita diuus.ff.de adop.

b ALEX.¶ Utrum citatio.No.de modo citandi generaliter,⁊ vide Bal.in l.ſi curator.§.de iure deli.⁊ Bar.⁊ Bal.in aut.ſi oēs.§.ſi vt ſe ab here.abſti.⁊ Bar.in l.hec autem.§.j.ex quib.cau.in poſ.ea.

c ALEX.¶ Exemplum ſi facio.Per Bal.in aut.ſed'cū teſtōr.ad l.fal.Bal.in l.ſi.in prin.ff.de iur.delib.⁊ facit q̄ no.Inn.adde Bal. in l.ab eo.j.quo,⁊ qū iud.Bar.in extrau.ad repri.in ver.petendā. in ſi.Bal.⁊ Ang.Imo.in l.decē.de verb.obl.⁊ adde Bal.in l.neq̄ȝ natales.§.de prob.vbi dicit,qđ citatio per proclama generale facit plenam fidē etiam contra eos,qui non ſunt citati,ſi illi nō erāt citandi.Uide c.cum in tua.qui ma.accu.poſ.Et voluit Bal.ad literam in l.fin.C.de edic.diui.adr.tol.vbi quarto queritur.an aliqs ſit citandus:vbi concludit q̄ quando alicui preiudicatur,⁊ preiudicatur nominatim,qđ tunc eſt nominatim citandus,⁊ declarat preiudicari nominatim,quando aliquis poſſidet,per d.l.ſi deſerta.ſi propter pub.penſi.Iſte tex.hic in ſi.videtur cōtra aut.⁊ qui iurat.de bonis aut.iud.poſſ.Tamen vide Bar.in l.ſi.in finalibus verbis.§.de edic.diui.Et iſtis adde no.Bar.in d.l.decē.de verbo. obl.Et quid operetur iſta citatio generalis,vide not.Bal.in l.ij.ſi ex nova.cau.aga.⁊ dicit ſolenniter do.Pe.de anch.⁊ doc.in c.ſi.in ſi.de elec.in vj.qđ verum eſt,quod ſufficit citatio generalis,vbi aduerſarius non eſt certus,aliud ſecundum eos,ſi de facili potuiſſet certiorari.⁊ Imo.dicit ſe cōſuluiſſe.qđ tenuta data,nō ſpecialiter citato detentore,non valet,qr de facili non potuit ſciri.Alle.aut. ſi omnes.§.vt ſe ab he.ab.vide bonum tex.in materia in c.ſi.de ele. lib.vj.Adde videndum Bal.conſi.cccxij.ij.vol.⁊ j.volu.conſ.ccciv. Roma.conſi.ccccx.

LEX VII.

Creditricem. † Qui reddit inſtrumentum debiti,remittit pignus.hoc dicit.

LEX VIII.

1 Si hypothecas. † Preſens,⁊ tacens, quando fiſcus vendit, videtur remittere pignus.h.d.

LEX XI.

1 ☞ Si res pignorata alienetur,aut impignoretur, ⁊ perueniat in dominium debitoris,an pignus reintegretur.

a Solita. [a] Hec eſt ſingularis lex,⁊ qui neſciret hāc l.ſemper reſponderet contra hunc caſum.

1 † Si res,in qua ſemel remiſſum eſt pignus,de nouo in dominio debitoris peruenerit,pign⁹ nō reintegratur generalis obligationis vigore.h.d.¶ Oppo.de l.ſicut.§.ſuperuacuū.ff.qb.mod. pign.vel hyp.ſol.Gl.dat multas ſol.Iſta eſt vera, q̄ ibi erat du-

b bium an res exiuerit[b] de bonis debitoris,an non,hic erat certum

2 qđ bona debitoris exiuerat,† ⁊ ideo vt ibi liqueat plene materia huius ti.diſtingue,aut pignus alienatur,aut impignoratur.Si alienatur,tūc aut p modū manumiſſionis,⁊ tūc p̄ſentia cū taciturnitate inducit pignoris remiſſionē,vt §.eo.l.j.aut p aliū moduȝ, ⁊ tūc aut alienatur a fiſco,aut a priuato.Primo caſu ſola preſentia cum taciturnitate inducit remiſſionem,vt §.eod.l.ſi hypothecas.Aut ab alio,⁊ tunc aut preceſſit monitio facta a iudice,q̄ creditores adeſſent,⁊ idē,vt §.eo.l.ſi eo tempore. Aut talis monitio nō preceſſit,⁊ tūc aut,facta eſt creditore ignorāte,⁊ ſine dubio ius pignoris nō tollitur,vt §.eo.l.iij.⁊ § de pign.l.debitorem. Aut eo ſciente,⁊ tacente.⁊ idem qr ſcit ius ſuuȝ vbiq̄ȝ durare,vt l.ſicut.§. non videtur.ff.qui.mo.pig.vel hyp.ſol.Aut expreſſe cōſenſit,⁊ tūc aut res non exiuit bona debitoris,⁊ tūc durat pignus,vt l.voluntate.in prin.quib.mod.pig.vel hyp.ſol.Aut exiuit,⁊ poſtea reuerſa eſt,⁊ tunc aut reuerſa eſt ex eadem cauſa,ex qua exiuit,⁊ idē,vt d.l.volūtate.in prin.⁊ §.ſi.Aut vero ex alia cauſa,tūc pignus non reintegratur,vt hac l.fuit eīn ab initio ſolutum,vt §.eo.l.ij.⁊ l.cum te.Si vero dubitatur,an bona debitoris exiuerit,vel nō,tūc ex eo q̄ debitor ſemper poſſideat,preſumitur non exiuiſſe,⁊ per conſequens pignus durare,vt l.ſicut.§.ſuperuacuum.quib.mo.pig.vel hyp.ſol.Scđo caſu,qū pignus alteri pignoratur,aut creditor ali⁹ tacuit,⁊ ſibi non preiudicat,vt d.l.ſicut.§.non videtur.quib.mod. pi.vel hyp.ſol.Aut expreſſe cōſenſit,⁊ tunc aut eſt certū quo animo conſenſerit,ſi animo remittendi,vel nō remittēdi ius ſuum, ⁊ ſtamus certo,vt l.creditor.§.ſi tecuȝ.ff.qui po.in pig.hab.Aut de animo non cōſtat,⁊ tūc erat mulier,⁊ videtur remittere ius pignoris quo ad illū ſm creditorem tantum,arg.l.iubemus.§.ad Uelle. Aut erat maſculus,⁊ tunc ſibi preiudicat quo ad oēs,vt l.Paulus.quib.mod.pig.vel hyp.ſol.Modo habetis expeditum iſtum paſſum,quem non expediui tibi in l.que dotis.ff.ſol.mat.

ADDITIONES.

a ALEX.¶ Solita.No.ſing.caſum in materia donationis oīum bono.⁊ q̄ valeat dicta donatio, ſaltē in preſentib⁹,nō autē in futuris, eſt tex.in l. ſancim⁹.poſt prin.j.de do.vbi licet donari nō poſſit vltra legitimum modū ſine inſinuatione,valet tamen donatio vſque ad legitimam quantitatem.Ita in caſu propoſito.Itē ne vtile per inutile vitietur.Et iſtam partem vide Ang.tenēt in conſil.ſuis per illum tex.in conſi.licet communiter opi.Bar.⁊ omnium ſit in contrarium.Et ratio huius tex.fuit,quia creditor conſentit alienationi ſibi ergo imputetur.Qđ ſingulariter,⁊ perpetuo tene mēti.Itē per Ang.facit l.peculium.§.j.ff.de pec.leg. ADDE Quod etiam Ang.conſuluit quod nec valet in preſentibus,eius conſi.clxxix.illud quod alleg.Domi.Alexand.eſt c.vj.

b ALEX.¶ Res exiuerit. Sed poſtea hic diſtinguendo declarat totum iſtum tit.quando creditor videatur remiſiſſe ius pignoris, ſi debitor vendidit,vel pignorauit vni obligatum creditori,⁊ adde Bart.in d.l.ſicut.§.non videtur.⁊ ibi latius,⁊ Bar.in l.ſi ſine.§.ad vell.Et de tacente ponit Bart.in l.non fatetur.de confeſ.Itē intelligas ratione cōtentionis,q̄ remittat ius ſuum preſens,⁊ tacens. l.ſi ſeruus communis.de do.inter vir.⁊ vxo.Et in propoſito firmat Lud.in l.que dotis.poſt Bart.ff.ſol.mat.⁊ dum dicit,q̄ ibi fauore religionis.auth.ſi ſeruus.de epiſ.⁊ cler.canonizata.iiij.diſt.ſeruus. Item fallit,ſecundū eum.ſi tacens non contradicit receptioni aduerſus eum facte,ad cauſandum ſui iuris exceptionem.Gl.eſt reputata ſing.in l.ſi fideiuſſor.in princ.⁊ ibi doct.qui ſatiſ.cog.⁊ ſimilis in l.fin.§.itē ſi.ff.nau.cau.ſtab. Facit l.cū plures.§.locator.ff.loc. per Imo.De hoc vltimo in l.nō ſolum.§.morte.ff.de ope.no.nun. Et dicta limitatio per d.l.ſeruus communis.forte non eſt vera,qr ibi res donabatur,ſi taceo,videor preiudicare mihi in dominio.qr de natura donationis eſt,quod trāſferatur dominium:ſed in caſu noſtro ſi non das ⁊ taceo,non obſtan.ratione predicta nō videtur remittere ius pignoris,quia hoc nō agebatur,nec erat de natura huius contractus.¶ Adde videndum Bald.conſi.cclxxiiij.ij.vol. incip.in Chri.nomine punctus ſuper quo queritur.

Etiam ob chirographariam pecuniam.&c. Rub.XXVII.

LEX VNICA.

a Pignus. [a] † Per nouationem pignus extingui-

1 tur niſi fuerit repetitū. Item pignus poteſt retineri etiam ob chirographariam pecuniam, contra principalem debitorem,ſecus contra alium creditorem debitum offerentem.h.d.hec no.⁊ ſing.lex.¶ Oppo.⁊ vi-

b detur[b] quod ea,que inſunt in j.obligatione, intelligantur repetita in ſequenti,que fit animo nouandi,vt l.aliam.ff.de nou.Sol.vt ibi. Oppo. quod ob chirographariam pecuniam, pignus non poſſit retineri,vt l.per retentionem.§.de vſur.Sol.diſtingue,aut pignus fuit obligatum pro certa quantitate expreſſe hoc acto vt pro alia non retineatur,⁊ non poterit retineri,vt ibi ſecundum vnam ſolu. hic poſitam.Aut hoc non fuit actum,ſed obligatio fuit facta ſimpliciter,⁊ tunc aut pecunia, propter quam quis vult retinere,eſt debita naturaliter tantum,⁊ nō poteſt retineri,vt d.l.per retentionem aut eſt debita etiam ciuiliter,⁊ tunc aut eſt vſura, ⁊ nō poteſt retineri odio vſurarum,vt l.cōtraria. Aut eſt ſors ⁊ tunc ſecus,vt

* hic * Facit.ff.de pignorati. actio l.ſolutum.§. ſi in ſortem. Cetera dic vt in gloſſ.

ADDITIONES.

a ALEX.¶ Pignus. Hec l.non habet locum in debito vſurario. Adde gl.⁊ Bald.in d.l.per retentionem,nec etiam habet locum in debito nauli,l.pignus.§.de pigno.

b AND. BARB.¶ Oppo. ⁊ videtur. Item fallit odio pene. Ita ſingulariter dixit Bal.per illum tex.in l.pignoribus.C.de vſu.que bene not.

* CLAVD. DE SEISS.¶ Secus vt hic. Iſtud habet locum quando agitur contra principalem debitorem , ſecus ſi contra fideiuſſorem:quia tunc debet ei cedi pignus,ſi non ſit pro alio debito eidem obligatum:vt not.Bald.in l.ij.per illum text.j.de fideiuſſor.⁊ ibi glo.ſi.

De diſtractione pigno. Rubr. XXVIII.

LEX

1 ☞ An quando executor vendit fundum, debet notificari heredi.

Creditor. Notab.eſt iſta lex,⁊ menti tenenda.

1 † Antequam pignus vendatur,debet moneri debitor, cui tenebitur creditor, in eo quod fraudem commiſerit. hoc dicit. Allegabam tibi hanc l.

2 in repe...no.de ali.⁊ cib.leg.⁊ inter alia queſiui, † vtrum quando executor vendidit funduȝ,debeat notificari heredi.Et videtur hic text.quod ſic.Dic vt ibi dixi.

LEX

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

LEX V.

a SI reſiduum. [a] † Implorari poteſt arbiter ad
1 calculandam rationē inter debitorem ⁊ creditorem. hoc dicit. Uide gl. que incipit, ſi autem, ⁊c. de qua feci determinationem in l. acceptam. ſ. de vſur.

ADDITIO.

a AND. BARB. ¶ Si reſiduum. Uide Bart. in conſi. cxxxv. incip. literas mag. veſtre.

LEX VI.

1 ¶ Executor, an pro modico legato poſſit vendere magnam poſſeſſionem.

QUandiu. Uide gl. fin. huius l. ibi, ſed ſi plura, ⁊c. ¶ † Quero vtrum executor pro
1 modico legato [a] poſſit vendere magnam poſſeſſionem.
a Dic vt in gl. ⁊ in l. pe. ſ. quādo decre. opus non eſt, ⁊ dicit quod poteſt ponere manum ad quam rem velit, tamen gl. hic videtur aliter dicere, quam hic vt d. l. alio. de ali. ⁊ ci. le.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Pro modico legato. An pro modico debito poſſit vendi res magni valoris, vide tamen in l. a diuo pio. ſ. in vēditione. ff. de re iud. ⁊ facit ad hoc quod not. Bar. in l. iij. ſ. de neg. geſt. ⁊ in d. l. Julianus. ſ. offerri. de act. emp. ⁊ Barto. in l. creditori. alle. in glo. Adde ſecundum Bal. quod ob es alienum, res pupilli magni pretij vendi non poteſt pro modico debito, ſi alia res erat, que poſſet vendi ad concurrentem quantitatem, vel quaſi, aut non poterat aliter ſatiſfieri, nec erat alia res, ⁊ illa pro parte vendi non poterat, ⁊ tunc totū valet, arg. l. ſi ſponſus ſponſe. ſ. generaliter, ⁊ ff. de do. int. vir. l. fi. C. de bo. aut. iudi. poſ. aliter vendi non valet, etiam ſi decretum iudicis interueniat. Ita voluit ipſe Bal. conſi. lx. iij. vol.

Debitorem venditionem pignorum impedire non poſſe. Rubrica XXIX.

LEX. I.

1 SI ſunt. † [a] Prohibitio debitoris in teſtamento,
a vel inter viuos, non impedit pignoris alienationem, idem ſi nō totum debitum offeratur. hoc dicit hec lex.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si ſunt vide Bal. in l. ij. ſ. ſi aduer. rem pigno.

Si vendito pignore agatur. Rubr. XXX.

LEX I.

a PReſes prouincie. Hec eſt ſubtilis lex, [a] ſi creditor in diſtrahendo pignore dolum committit, debitori contra ipſum actio competit, ⁊ in ſubſidium cōtra emptorem dolo participantem. h. d. Oppo. ⁊ videtur ꝙ venditio non valuerit, vt j. l. prox. Huius timore gl. diſtinguit tres caſus, aut creditor non habebat ius vendendi, aut habebat. Et ſi habebat, aut nō fuit in dolo, aut fuit in dolo ipſe tantum, aut ipſe, ⁊ emptor. Et dic
1 vt in gl. ¶ Circa hanc l. ¶ † Quero, qua actione poteſt agere iſte debitor, cuius res eſt vendita contra ipſum creditorem. Gloſſ. que eſt hic, dicit pignoratia actione. Uide gloſſ. ſuper verbo, iubebit Iſta gloſſ. procedit clare, quando creditor vendidit pignus quod ſibi fuit traditum, nam obligatio iſta, ex qua oritur pignoratia contra creditorem, contrahitur re, vt inſti. quibus modis. re contrahi. obl. Sed ſi creditor vēdidit hypothecā ſibi traditam, quod facere poteſt, vt ſ. tit. ij. l. hypothecis tunc non poteſt habere locum pignoratitia, que non eſt contracta de neceſſitate, ergo agendum erit actione de dolo. ¶ Quero, qua actione agit iſte debitor contra emptoreem dolum participantem. Gloſſ. ponit opi. Quidam dicunt, interdicto fraudatorio, quod glo. reprehendit, quia hodie habet locum Pauliana ex tit. de his que in frau. cred. Puto quod habeat locum fraudatorium interdictum. Nam edictum de his, que in fraudem credi. habet locum, quando quis vēdit rem ſuam in fraudem alterius, nō ſuam propriam, ⁊ ideo habet locum interdictum fraudatorium, de quo licet tit. expreſſum non habeamus, tamen facit tex. mentionem de illo in l. pupilli. in prin. de ſol. ⁊ l. ſi poſtulāte. in prin. ff. ad treb. licet improprie ibi ponatur, ⁊ ideo bene fecit Io. qui in arbore ſua fecit ſpecialem tit. de interdi. fraudatorio. Dixi de hoc in d. l. pupilli. ¶ Sed quero, quid cōcludam in hoc interdicto. Dico quod hic ante omnia debet precedere diſcuſſio in bonis creditoris alienantis, vt hic, in princip. Sicut dicimus quando agitur illo edicto, de his que in fraud. cred. vt l. ij. ⁊ l. ignoti. de his que in fraud. credi. qua diſcuſſione facta petam vt perinde cogatur mihi ad illam rem reſtituendam, ac ſi venditio per creditorem facta non eſſet, vt dicitur in ſimili Inſtitu. de act. ſ. item ſi quis in fraudem. ⁊ probatur in fi. huius legis.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Subtilis lex. Uide que not. Bar. in l. iij. j. de iur. fiſ.

De luitione pignoris. Rubr. XXXI.

LEX II.

a INtelligere. [a] Licet tollatur actio perſonalis, tamen durat hypothecaria hoc dicit. Quomodo hoc poſſit eſſe, ꝙ ſublato principali remanet acceſſorium? Cy. hic tractat ⁊ facit vnam longam filateriam, ⁊ hec eſt not. lex.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Intelligere. Adde gl. no. in l. ſi paternam. ⁊ ibi Bal. in fi. ſ. ad velle.

Si vnus ex pluribus hæredibus, creditoribus vel debitorib. Rubr. XXXII.

LEX II.

a ACtio quidem. [a] In hac l. fi. quero † qualiter
1 debeat fieri cōcluſio in hypothecaria. Hic videtur tex. quod debet alternatiue concludi, vel vt debitum ſoluat, vel poſſeſſionem cedat, ſeu poſſeſſionem reſtituat creditori, quia natura hypothecarie eſt, vt nudam poſſeſſionem aduocet, vt l. ſi cum venditor. ſ. j. de euic. Illud autem quod poſſeſſor debitum ſoluēdo poteſt retinere re, non eſt ex natura hypothecarie, ſed ex quadam poteſtate poſſeſſori conceſſa, vt l. mulier. ff. qui potiores in pignore habeant. ⁊ quibus modis pign. vel hypo. ſolui. l. Paulus. ideo conſultius eſt, quod concludatur iſto modo, peto eum mihi condēnari ad tradendum mihi poſſeſſionem dicte rei retinendā in cauſam pignoris pro predicta quantitate, donec mihi integre ſatiſfiet. Si tamen formaretur libellus, prout hac lege in fi. dicitur, non reprobarem eum.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Actio quidem. Uide quod not. Bart. in l. heredem. ſ. de here. act. ⁊ Bar. in l. moſchis. ff. de iur. fiſc.

Si pignoris conuentionem numeratio ſecuta non ſit. Rubrica. XXXIII.

LEX I.

SI pecuniam. Iſtam legem habuiſtis de verbo ad verbum. ſ. de non nume. pecu. ⁊ ibi multa dixi.

De iure dominij impetrando. Rubr. XXIIII.

LEX I.

a DOminij. [a] Not. iſtam l. contra eos, qui faciunt
b concedi licentiam [b] a iudicibus nuncijs citandi omnes ſuos debitores, quod non valet, niſi debitorum nomina exprimantur. h. d. loco ſummarij.

ADDITIONES.

a AND. BARB. ¶ Dominij. Uide do. Ant. in c. j. de iud. ⁊ ibi. Io. de Imo. ⁊ ibi dixi, ⁊ vide Bar. in l. j. ſ. de exhib. reis.

b ALEX. ¶ Licentiam. Not. de generali licentia nuncio citandi. Adde quod not. Bart. in l. qui autem. ſ. fi. de conſtit. pecu. ⁊ Bar. in l. ij. in addi. ⁊ ibi late dixi.

LEX II.

a SI creditor. Per vnum actum contrarium receditur a priuilegio [a] l. h. d. De materia huius l. habetur plene per doct. in l. voluntarie. ſ. de exe. tu. ⁊ in c. cum acceſſiſſent. de conſtit.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Receditur a priuilegio. Probatur in l. j. in fin. ff. de conſti. pecu.

LEX III.

a VEtuſtiſſimam. [a] Antiqua obſeruatione ſublata debitor moneatur, vt certo tempore ſoluat, quo elapſo a principe dominium impetratur, poſtquam impetrationem, debitor intra biennium an-